

NEAMUL ROMANESC

№ 36

UN JUBILEŪ REGAL.

Măria Sa Regele Carol serbează șeptezeci de ani de vristă, după peste patruzeci de ani de Domnie asupra acestei țeri. Puțin timp după un strălucit jubileu de Suveran și după o mare nenorocire națională, venită îndată după serbările din 1906, un noț jubileu, în împrejurări mai liniștite, deși numai în închipuirea oportuniștilor de Guvern ori a lingușitorilor de Curte — spele totdeauna neprietnice pentru o țară și primejlioase pentru un Domnitor, — pe deplin orinduile, se serbează astăzi.

Fiind jubileul vristei, și nu al stăpînirii, era firesc ca rudele Măriei Sale, chiar acelea care, păstrînd, de sigur, toată iubirea pentru Hohenzollernul din București în Valahia, nu găsiseră saș uitaseră drumul pînă la această depărtată Capitală quasi-asiatică, să alerge pentru a felicita pe septuagenarul rege Carol.

A lor, a familiei, e această aniversară care se serbează într'un cerc strîmt și după cele mai severe reguli ale etichetei, așa de solemn și de mărel, încît abia cutează un popor căruia nimic nu-i poate smulge din suflet cele mai absolute sentimente de loialitate, să adauge urările sale.

Printre oaspeșii e și viitorul Impărat al Germaniei, principele Frederic-Wilhelm, care se deosebește de alții prinți moștenitori

N-rul în țară 15 b.
În străinătate 20 »

ABONAMENTE:
Pe an în țară 20 lei
În străinătate 25 »
Cu n-r vechiă 50 b.

APARE:
MIERCUREA,
VINEREA
ȘI DOMINECA
Director:
N. IORGA.

Redacția și
Administrația
Vălenii-de-Munte
Jud. Prahova

prin afabilitatea lui cu poporul, prin simplitatea obiceiurilor lui, prin curăția desăvârșită a unei fericite vieți de familie, prin seleta de cunoștinți în toate domeniile și prin sirguinta cu care-și iuvață greul meșteșug de cirmuitor, potrivit cu aspirațiile, mai sfinte și mai puternice decît orice, ale unui neam.

O lume întreagă-i spune să fie bine venit.

Prințul german va vedea palatul din București, străzile de căpelenie ale orașului; va asculta ce bine cîntă și la București artiștii din Viena, va aprecia, se zice, cît de frumos li șade doamnelor celor mari și bogate din România în portul românesc pe care-l îmbracă, fără să adauge grai românesc, la asemenea ocazii cînd un oaspele împărătesc vrea să vadă lucruri exotice; prințul va admira, după program, mila de oameni a Reginei, intrupată în acel Institut de orbi — poetica «Vatră Luminosă» —, în care se face atîta bine cu creștinească și regală discreție și lipsă de reclamă; va constata cîtă sare e măcar la Slănic și se va putea bucura și de rodul capitalului german servit de indigeni sălbateci la Buștenari. Reservatul și ironic prinț va spune, neapărat, de mai multe ori, că e foarte bine în cea mai fericită din țeri.

Apoi va pleca spre casă. E un drum lung, și conversațiile curtesanilor nu sînt niciodată prea interesante. Iși va putea ocupa timpul — culez a spune — celînd o carte în limba germană, care se chiamă «Geschichte des rumänischen Volkes» («Istoria Neamului Românesc»), 2 volume, Gotha, 1906, de profesorul de Universitate N. Iorga din București.

Va afla de acolo că a fost un neam mindru, viteaz, vrednic, care a căzut în nenorocire prin păcatele frunțașilor săi, boierii, că acest neam s'a ridicat din umilință prin munca brațelor țerănești și a minții unor oameni cari nu erau adesea decît simpli popi și dascăli, că și-a găsit, la ceasul cuvenit, un Domn mindru, care a făcut reforme mari și le-a plătit cu tronul său, că a venit apoi un prinț de departe, cu bune gânduri și frumoase virtuți, că s'a găsit între o țară care-l iubia fără să-l cunoască și o clică de oligarhi corupți cari știau să-l lingușească pentru a domni ei în locul lui. Va vedea că a fost o luptă și va afla cine a învins din lupta aceasta, cei zdrobiți în sînge ori cei cusuți în cordoane și împodobiți cu decorațiile situației lor.

Și va culege prințul străin o învățătură istorică pentru Domnia lui, ce va să fie, și care se anunță grea.

N. IORGA.

ELENA DOAMNA.

A răposat această femeie sfîntă uitată de lume la poalele Cozlei și Pietricicăi, ascultînd numai povestea Bistriței ce curge între cei doi munți.

Tăcere era împrejurul slintelor ei bătrînești, dar mai jalnică e, în ceasul de acum al morții, tăcerea oamenilor mici, a căror simțire nu tresare și al căror glas fără de recunoștință nu pornește din adîncul inimii.

Și iată că trupul ei e dus noaptea, cu Incunjur, ca să nu tulbure cumva bucuria — o, și moartea aduce bucurie! — fără a-l trece măcar prin fața Ruginoasei și prin cetatea unde s'a făcut Unirea, spre lăcașul de veci ales de răposata Domniță.

Cine ar fi bănuit că numai câteva sunete de clopot trebuiau să vestească ceasul trecerii din viață a Domniței de odinioară a Românilor, care de ani de zile își poartă zăbranicul jalei cu sufletul obidit! În vremea aceasta ce am ajuns noi, pe pământul nostru nu este îngăduită slăvirea celor morți, nici recunoștința oamenilor mari. La noi se simte cum glăsuiesc programele oficiale, se vorbește cu îngrădirile poruncite de puternicii zilei pentru ca să nu se întunece anumite fețe și pentru ca trecutul să nu apară mult mai glorios în micimea timpului de față.

Unde, la alt popor atita nepăsare? Sărmana țerănime din noaptea întunecată a satelor, de n'ar fi fost asuprită și săracă, de mult ar fi venit la mormintele Domnilor mari. Cel de prin părțile lui Cuza-Vodă, din străvechi și mănoase sate odinioară, ar fi venit la Ruginoasa să se incline liberatorului lor, și i-am fi văzut și astăzi venind cu fețe lacrimate să sărute iconița de pe pieptul moartei lor. Și ar fi venit s'o petreacă la groapă pe Doamna retrasă departe de toți aceia pe ale căror minți se iviseră semnele trădării, neatinsă niciodată de deșertăciunile și nimicurile lumii, care nu încăpeau în inima ei bună, nemărgenit de bună. Dar, în starea de decădere și de uitare în care se găesc acești sîi buni ai țerii, nici măcar clopotele nu vor suna în toate satele din cuprinsul României libere. Lor nu li se cade să știe că Doamna Elena a murit! Da, un popor ca să trăiască n'are nevoie de cultul oamenilor mari; el n'a trebuit să știe că la 24 Ianuar trecut a fost serbătoarea lui Vodă-Cuza, serbătoare îngăduită, — și aceia se știe cum, — numai țirgoveților. Căci ce-are a face, în logica cea bună a celor mari, ziua de 10 Maiu, cu întreita-i însemnătate istorică, ori o altă zi din April ori Octombrie, ori ciudata serbare a împărțirii premiilor la țară cu acea întunecată zi de 24 Ianuar ce purta în sine germenul trădării!

Dăunăzi, o mină de școlari entuziaști au fost opriti să ducă o cunună la mormintul lui Vodă-Cuza, iar, acum aproape trei ani, la 2 Maiu 1906, cînd a fost cel d'întăiu pelerinajiu la Ruginoasa, cellalt «al nostru», astăzi în opoziție, căutau să zădărnicească datoria și serbarea veteranilor, ca și a tinerilor, în frunte cu profesorul lor. Și astăzi? Pe cînd unii caută să innăbușe și să oropsească numele lui Vodă-Cuza și al Doamnei Elena, Jidănașii celor din opoziție se întrec pe la gazetele lor, scrise în jargon, a ni lauda gloriile noastre!

A! vă folosiți de dorința augustei răposate, lăsată cu limbă de moarte, că nu-i trebuie alaiu și vilvă, ca să vă acoperiți și să-i treceți neobservată ingropăciunea! Văzuse, sărmana, cum viața, faptele strălucite și memoria Domnului țerii și soțului ei fuseseră batjocurite — nelegiuire fără samăn de mare —, și, mai bine decit o minciună, n'a voit nimic!

Jignirea ce i-a fost adusă atîția ani îndelungați îi umpluse sufletul de durere, care o stăpîni până în clipa morții celei zdrobite în inimă.

Stăpînească-te liniştea măreaţă a morţii, soată neuitătoare şi bună! Numai tu ţi-ai făcut datoria către soţul tău şi către Domnul ţerit! Ce amară a trebuit să-ţi fie inima în noaptea aceia de vară tirzie când ai venit să-ţi îndeplineşti cea de pe urmă datorie la mormintul de la Ruginoasa! Tu aduceai atunci cu tine recunoştinţa întregului tău popor, care n'avea glas şi putinţă să vie acolo. Şi cu minile tale slăbite ai spălat moaştele marelui Domn, l-ai aşezat în sicriu de argint, şi sicriul de argint l-ai zidit în cripta veşnică.

Atia durere numai ţie dată ţi-a fost s'o încerci, şi atunci, ispitită, ai spus: «Statul de mult trebuia să-I facă aceasta lui Cuza-Vodă; eu mi-am făcut datoria». Ai să mai trecă încă multe zile în care hidoasa scorpie a politicianismului va mai huli şi va înnăbuşi ivirea tot într'o mai vie lumină a lui Vodă-Cuza şi a sfintei lui Doamne, până când, din rindul de oameni ce se ridică acum, din rodul sănătoasei culturii româneşti vor ieşi alte raze, ce vor conduce spre viitorul adevărat.

Atunci glasul întregului popor va glorifica pe morţii lui, şi Ruginoasa şi Soleştii Vasluiului vor fi lăcaşuri de laudă pioasă şi de recunoştinţă. La aceste morminte mari se vor culege cugetări care vor fi îmbolţul biruinţei şi nădejdea zilei de mine.

Dormi în liniştea măreaţă a morţii! Odihnească-te Domnul în paceri lui — astfel te binecuvintează clişiva, puţin numai, căci azi poporul nu ştie că cea mai sublimă dintre femei, Doamna Rominilor, a plecat dintre cei vii...

Dormi în liniştea măreaţă a morţii, tu cea mai sfintă dintre cele ce sufăr! Stăpînească-te liniştea măreaţă a morţii în sunetul cîntărilor triste de rugă şi de iertare pămîntească, în mireazma fumului albăstrieu de tămîie, supt cerul bălsămat de primăvară...

Iaşi, 3 April 1900.

ALEXANDRU A. NAUM.

Cum s'a slăvit moartea Doamnei Elena Cuza într'o comună rurală.

Nu ştiu cum o li fost aiurea. Sau poate să nu li fost de loc. Mă îndoiesc dacă, chiar în vre-un oraş, capitală de judeţ, se va li avut grija pomenirii aceleia ce-a fost tovarăşa demnă a măreţului Voevod Cuza, aşa cum se convenia.

Ceia ce s'a petrecut aici, cu acest prilej, merită a li relevat, spre a servi multora ca pildă, pentru alte ocazii, şi mai ales spre a li mărturie tuturor, în acele vremuri, că poporul nostru de la ţară are veşnic şi puternic în suflet icoanele acelor ce i-ai fost ca şi părinţi.

Şi ziua de 24 Ianuar, cum s'a scris la timp, tot în această foaie, a fost serbătorită cu destulă vrednicie aici. Cele petrecute la moartea Doamnei Elena au fost pentru mine complectarea convingerii ce-mi făcuseri, despre o rededeşteptare conştiinţă a ţerănimii, în ce priveşte ideia de neam. Dar să las să vorbească inşei faptele.

Îndată ce ziarele au adus vestea morţii, şi fără nicio poruncă «de sus», din iniţiativa vrednicilor fi ai patriei, li de ţerani, tot odată, preotul I. Pătrăşcan, perceptorul G. Pavelescu, notarul Vasile Novac.

despre care îmi amintesc vorbele cuiva: «om de ispravă», și șeful de post, jandarmul T. Mărculescu, clopotele au început să sune din zorii zilei de Vineri, și, Simbătă, până la ceasul, știut, al înmormintării. Așa a fost vestit întreg satul de sfârșitul femeii sînte, al soției neuitatului Domn Cuza, așa a venit știre de zbrobiților de la '64 despre trecerea în rîndurile celor drepti a unui suflet curat, ca și argintul lacrimilor cu care lumea lua cunoștință de tristul eveniment.

Simbătă, cu ocazia înmormintării, s'a expedit familiei, la Solești din județul Vaslui, următoarea telegramă, pentru plata căreia s'a dat și banul de cinci al celui din urmă nevoieș, dar căruia «i-a luat biciul din spate» tot Domnul Cuza:

«Locuitorii comunei Domnești, din județul Putna, adînc îndurerati de prea întristătoarea veste a morții soției celui mai iubit Voevod al țărănimii, ieau parte cu toată pietatea la înmormintarea aceleia ce-a intrupat idealul sînt al femeii romince.»

În Dumineca Tomei, sătenii, fiind vestiți, au venit în mare număr la biserică, unde s'a săvîrșit slujbă în deosebi și pentru Doamna Elena a Romînilor. S'au pus cele de cuviință în serviciul liturghiei, pentru pomenirea răposatei, și la urmă s'a oficiat și o panahidă. În tot timpul, ochii tuturor scinteau în lacrimi, iar cînd, în cele din urmă, a venit și cuvîntarea cu privire la viața Doamnei, s'au văzut fețe ștergîndu-se de plîns,—și bătrînii, cari mergeau îndărăt cu gîndul la vîremurile grele de «atunci», și tinerii, cari din inspirația bunătății celor ce-au domnit peste părinții lor se pregătesc pentru izbîndirea unor timpuri nouă.

Și, din toată această dureroasă privesște, am rămas și eu, ca totii, cu inima strînsă de durerea pierderii unei femei fără păreche, alinaătoarea până în sfîrșit a tuturor încercațiilor de soartă, dar și cu mîndria că neamul care începe a-și cultiva eroii și a comemora faptele lor mărețe, dă proba cea mai evidentă că e conștient de rosturile sale pe acest pămînt și că vrea să viețuiască cum Domnul a sorocit neamurilor cele mai alese.

D. V. ANGHEL.

NOAPTEA «ÎNVIERII» ÎN VASLUI.

Ceia ce s'a întîmplat în noaptea «Învierii» la biserica catedrală din Vaslui, este așa de extraordinar, încît mă tem că se va îndoi cetitorul de ceia ce în adevăr a trebuit să fie. Și faptul este cu atît mai grav și de necrezut, cu cît nicăiri în nenorocita noastră țară nu s'a mai întîmplat unul la fel.

Îl voi spune așa cum a fost:

Se știe că fiecare biserică își are circumscripția sa, parohia sa—, cum se numește, compusă din oameni de toate clasele sociale: și țărani și boieri, și bogați și săraci.

Așa fiind, și biserica Sf. Ioan, cea zidită de măritul Voevod Ștefan, trebuia să aibă, pe lingă boierimea ce o frecventează, și oameni de prin mahalale, cari sînt numiți adesea «țeranii», pentru că au aceleași în-deletniciri și același port ca adevărații oameni de la țară. Ei bine, acești

«țeran!» cari au sentimentul religios foarte dezvoltat, cari nu se duc la biserică decît cu sufletul curat și cu multă evlavie, — «țeran!» cari, în Vasluiul mai ales, sînt singurii cari mai fac daruri bisericii și aprind luminări la sfintele icoane, — din considerațiunii peste măsură de stupide trebuiau să fie oprîți de a intra în biserică, în noaptea «Învierii» din anul 1909!

Și, pentru îndeplinirea acestui fapt, — după cum am văzut, — s'au postat la ușa bisericii gardiști, comisari și sub-comisari, cari opriau pe cei cu cojoace și sumane de a intra.

Se strînsese poporul credincios, «ca la Paști», cari mai de cari cu luminări, colive și alte daruri — după obiceiul vechiu —, fără însă să poată intra în Biserică. Bietii oameni, amăriți în sufletele lor de această nelegiuire, de această constrîngere spre a nu se mai închina în biserică, se rugau de comisari să li îngăduie intrarea «numai pentru a duce colivă»...

Ei ași!

Comisarul Mihailov li spunea cu nerușinare:

— «Țeranilor, dacă li trebuie biserică, să-și facă!».

Diaconul bisericii, Chitic, indignat de asemenea dispozițiunii, și mai ales de cuvintele comisarului, s'a opus, zicînd:

— «Lasă, domnule, oamenii să intre în biserică: pot ei să-și facă în astă noapte biserica lor?»...

Îndirjirea polițiștilor era așa de mare, încît n'au vrut să cedeze nici cînd părintele Grigoriu amenința că nu va face slujbă, dacă nu va lăsa să intre poporul în biserică!

Lumea atîta a putut aștepta, și cu forța a rupt cordoanele gardiștilor, pătrunzînd înăuntru.

Dar... ce folos? Ce haz a mai avut, în mijlocul aceluî scandal enorm, «Învierea»? Poporul a început să injure, să se certe, cu un cuvînt să păcătuiască, și apoi să intre în casa Domnului, și mulți încă să iea și Sfînta Împărtășanie!

Oh! Și mai vorbiți domnilor, de înfrățirea tuturor claselor sociale, de îndușmănite, de luminarea celor întunecați, de ridicarea moravurilor?

Pentru Dumnezeu, unde vom ajunge, cînd și bisericile le împărțim în: biserici boierești și țerănești?

Zău, cu nedreptate oare protestează, așa cum știe și cum poate el, bietul țeran?

I. G. CIORESCU-BOGDANA

Ce zice Biserica lui Șaguna despre reforma d-lui Haret.

Dintr'un articol prim al «Telegrafului Român», organul oficial al Bisericii-ortodoxe românești din Ardeal și Ungaria (nr. 36):

Mal zilele trecute s'a votat la Senat, după lungi și aprinse discuții, și în urmă și de Cameră, o lege nouă de reformă bisericească. Zicem: o lege nouă. fiindcă, în cel 43 de ani de cînd Statul român a luat forme constituționale moderne, s'au mai votat și alte asemenea legi. Este mai presus de orice îndoială că Biserica romînă de Stat suferă de o slăbiciune, care nu-l permite

să îndeplinească misiunea ei înaltă. Regatul român a făcut în cel din urmă cinczeci de ani progrese atât de uriașe, încât resimte cu încredință durerea situația inferioară a Bisericii. Guvernele, oarecum impaciente de starea înapoiată a Bisericii, s'au încercat prin diferite legi de reformă să schimbe lucrurile în bine. Aceste încercări n'au întâmpinat totdeauna și consimțământul Bisericii: uneori ele s'au făcut între viile sale protestări.

Resultatul obținut până acum prin reforme și prin reformele reformelor, nu pot mulțami încă pe nimeni, nici pe Biserica, nici pe Guverne, și nici obștea. Organismul bisericesc a fost și este în continuuă refacere. Un Mitropolit-Primat a demisionat din cauza acestor reforme, un Episcop de Scaun a fost caterisit, un alt Mitropolit, cel de la Iași, a fost silit să se retragă pentru a nu fi disciplinat, un Episcop protestează contra celei mai nouă reforme, declarând-o de schismatică. Cum ar fi fost cu puțință ca în asemenea împrejurări Biserica să se întărească?

Slăbiciunea unei Biserici nu poate veni atât din imperfecțiunea organismului ei administrativ, cât mai ales din îndepărtarea slugilor ei de la preceptele Marelui Intemeietor al ei și de la morala evanghelică. Și în România tot aceasta a slăbit și slăbește poziția Bisericii. Precum se știe, Împărăția lui Dumnezeu în care are să ne conducă Biserica, este întemeiată pe libera voință și pe credința cetățenilor săi. Fiecare om poate să intre sau nu în această Împărăție, poate să persiste a rămânea acolo sau să iasă. Nimeni nu este silit sau împiedecat la nimic. Intrarea și rămânerea în Împărăția lui Dumnezeu este condiționată de recunoașterea legilor evanghelice ca obligatorii pentru orîșicine. Recunoașterea aceasta nu este numai teoretică, ci practică, adică toți fără excepție trebuie să se supună în mod sincer și leal legilor, așa precum se găsesc ele codificate în Sfînta Scriptură, și să făptuiască întocmai. Cu cât faptele noastre corespund mai mult acestor precepte, cu atât crește puterea noastră ca om, ca popor sau ca organizație socială. În măsura în care slăbim în credința noastră și propovedim cuvîntul adevărului numai ca o știință teologică sau filosofică, sau ca o formă decorativă pentru ochii lumii, și nu făptuim precum instruiți, ne îndepărtăm de Împărăția Cerului și puterea noastră scade, ca om, ca popor sau ca organizație specială. Aceste principii sînt probate prin o experiență bogată și tot atât de veche ca și creștinismul. Nimeni din ciți învățați s'au petrecut pe această lume, n'a putut să răstoarne aceste principii, nici să pună altele în loc, cu toate eforturile mari filosofice și științifice, cite s'au făcut în cursul vremurilor.

Din aceste cauze Biserica română, dacă este slăbită în poziția sa, nu-și poate redobîndi pe altă cale puterea decît prin sine însăși. În prima linie, slujitorii ei, mari și mici, sînt chemați, în interesul lor propriu și al binelui obștei, a porni procesul de întărire, prin voința lor liberă a se apropia iarăși de Împărăția lui Dumnezeu, de la care s'au îndepărtat. Obiecțiunea că Statul prin legile sale reformatorice la urma urmelor nu tinde la altceva de cît să silească pe slujitorii Bisericii la pornirea acestui proces de întărire, nu este temeinică, nici chiar în cazul cînd am admite că slăbiciunea Bisericii este în adevăr atât de mare, încît prin puterile ei proprii nu se poate reculege.

Obiecțiunea nu este temeinică, fiindcă în chestiuni de credință nimeni, nici om, nici popor, nici organizație socială, nu poate fi silit; credința, care duce în consecvențele sale logice la Împărăția Ceriului, izvorăște și se hrănește numai din libera voință. Numai ea deschide porțile acestei Împărății. Griji serioase s'ar putea naște numai din înprejurarea că pornirea procesului de întărire în sinul Bisericii este anevoioasă și că aceasta s'ar dezvolta încet sau prea încet. Însă și această grijă dispare de la sine, când considerăm că altă cale de îndreptare nu există și că toate măsurile impacientate luate de puterea Statului pentru a accelera acest proces produc, precum arată experiența, efecte contrare. Clerul român are astăzi și preoți foarte vrednici, cari sînt pătrunși de misiunea lor înaltă și contribuiesc astfel, fie și numai în măsură mică, la deschiderea drumului iagust ce duce la Împărăția Ceriului. Mine vor fi mai mulți, și relele de care suferă Biserica vor scădea pe zi ce merge. Turburarea continuă în organismul bisericesc prin reforme și parareforme, care sînt și înveninate une ori și de un spirit de partid politic inevitabil, precum și demisionări de Mitropoliți, disciplinari de Episcopi, chiar juste fiind, nu sînt în niciun caz menite a produce în organismul Bisericii acea pace neturburată, care este indispensabilă pentru reculegerea și întărirea lui.»

Amin!

Ce vād partidele în alegerea d-lui Teodor Rosetti.

Alegerile parțiale cînd Guvernul începe să se useze, dau partidelor prilejul de a-și arăta puterile de care dispun. Reușita opoziției, cînd această reușită nu-i datorită slăbiciunii Guvernului, indică o apropiată venire la putere pe temeiul altor principii, și, mai ales, pe acela al schimbării oamenilor. Sfărîmarea partidului conservator a încurcat, de data asta, lucrurile. Liberalii, deși la putere, au fost biruiți, căci cele două biruinți de la Ploiești și Caracal, în împrejurările în care s'au cîștigat, nu pot fi privite ca biruinți semnificative. Cu mult mai însemnate, din punct de vedere electoral, au fost victoriile tachistilor. Cît despre conservatorii puri, abia au putut cîștiga un loc, și acesta cu greutate, și după un balotagiu.

Interesant e însă, pentru mentalitatea și moralitatea partidelor, felul cum fiecare a privit această alegere. Șeful Guvernului a declarat, cu dreptate, că, așa cum sînt astăzi lucrurile, această alegere nu va schimba întru nimic situația. Poate opoziția, fie și cea tachistă, să mai iea cîteva locuri, și liberalii nu vor părăsi Puterea. Același lucru l-a spus până și d. Filipescu. «Conservatorul», în schimb, nemulțămît, se vede, că numai tachistii dețin monopolul ridiculului, a luat-o rasna și declarat solemn că de la alegerea d-lui Th. Rosetti s'a început — o eră nouă în România și în viața poporului românesc. Ca și d. N. N. Popp de la Craiova, nu-i găsește päreche decît în Revoluția francesă și compară alegerea din București cu biruința Francesilor de la Valmy. Cu astfel de oameni, cari judecă în felul acesta, de sigur e cu neputință a sta de vorbă. Unde e prea multă fericire, precum și unde este prea multă durere, nu-ți rămîne alt ceva mai bun de făcut decît să treci mai departe.

D. Tache Ionescu nu putea rămânea mai pe jos: că e cel mai îndrăzneț politician pe care l-au Români, aceasta numai încapе vorbă. Sînt însă însă îndrăzneți și îndrăzneți. Unii cu rușine și alții fără rușine. De ce natură e îndrăzneala d-lui Tache Ionescu, pentru mulți, foarte mulți oameni cinstiți, nu se mai discută nici aceasta. Ascultați-l a doua zi după biruință (?! Să dea Dumnezeu numai biruinți de-acestea să aibă și de-aici înainte)!

Un partid, ța și un om, trăiește numai prin forța sa morală, și, cînd și-a pierdut forța morală, nu mai există! Tachismul însă și forța morală sînt două noțiuni contradictorii.

«Căzuți», și totuși la clubul lor a fost «nebuție», — vorba e a d-lui Tache Ionescu; ce-ar fi fost dacă ar fi izbutit! Ar fi fost nevoie să-l tachezeze undeva.

De la un om îndrăzneț, dar care mai păstrează ceva rușine, te poți aștepta la multe, de la un îndrăzneț însă, care, folosindu-și judecata, a pierdut și elementul acesta al rușinii, așteaptă-te la «orice». Și d. Tache Ionescu ne-a deprins de mult cu toate posibilitățile și imposibilitățile, încît nu ni mai rămîne altceva de făcut decît să constatăm, să facem operă de cronicar, rămînînd ca istoricul să lămurească el, ceia ce noi nu putem lămuri nici pe cale patologică.

V. MIHĂILESCU.

DIN BUCOVINA.

Dăm intocmai o parte, interesantă pentru oricine, dintr'o scrisoare, a bunului părinte C. Morariu din Pătrăuți:

«Țin șapte foi și reviste din România, interesîndu-mă mai ales de chestia religioasă, care, fără doar și poate, e întăia condiție de viață, cu deosebire pentru poporul nostru din Regat.

Bravul student de la Universitatea din Cernăuți Ion Grămadă mi-a istorisit, anul trecut, cum a cetit într'un ziar din România că într'o zi se primbla pe stradele Bucureștilor un om îmbrăcat într'un costum ciudat și, întrebat fiind de un Român curios, cine este, el a răspuns că e soldat din armata creștină engleză¹, și anume trimis de generalul său în România, ca să studieze starea religioasă de acolo. Întrebînd Românul pe Englez ce-a aflat despre religiozitatea românească, el a răspuns că n'a aflat nimic, ci i se pare a fi într'o țară cu totul neatînsă de spiritul legii lui Iristos.

Într'una din zile m'am intîlnit cu bunul meu amic și omul de caracter Ștefan Dinulescu, din București, care și-a luat doctoratul în teologie la Facultatea de la noi. El mi-a zugrăvit trecerea aristocrației românești din Capitală la catolicism, și în genere decadenta religioasă și morală din întreaga țară în colorii atît de negre și atît de conforme cu adevărul, încît am zis: Atunci la ce mai trăim noi? Ce rost mai are zbuciumul întregii noastre vieți?

¹ «Armata Mîntuirii.» — N. H.

Cetesc apoi altele lucruri scârboase în «Biserica Română» și pe aiurea, care știrbesc mult prestigiul religiei noastre; cetesc primul articol al d-voastră din «Neamul Românesc», cu data de 3 April c., sunînd alît de dureros: «Ce greșală din partea mea să apreciez că această chestie e cea mai mare ce s'a p'rsintat în Parlament anul acesta!». Cetesc în același număr «Conferințele preoților din județul Covurluii», în care un preot susținea, cu toată căldura sufletului său, «necesitatea scrierilor religioase morale pentru preoți și p'por», arătînd că societatea «Solidaritatea» ar trebui să pună foarte mult preț pe publicarea unor atari scrieri. Cîțiva au cam desaprobat, din motive economice, probabil, iar cel care-l presida s'a făcut ecoul lor, nearătîndu-se dornic de lumină.»

Va să zică, nici din partea celor chemați nu se recunoaște cumplita secetă pierzătoare de suflete a cuvîntului dumnezeiesc, care amenință un popor de milioane cu stingerea morală totală. Și doar poporul nostru e în genere religios... El poartă în sin și pune supt perina patului său cărticele așa de puțin însemnate, ca, de pildă, «Epistolia», «Visul Maicii Domnului», etc. Ce nu s'ar putea face cu acest popor, dacă acum, în timpul societăților de cetire de prin sate, i s'ar da o hrană sistematică și continuă a legii lui Hristos! «Steaua», Minerva, Socec, etc., tipăresc cărți populare ieftine, de știință profană, cu zecile și poate și cu sutele de mii de exemplare. Sîntem noi alți de blestemată și pierduți, încît să nu poată intra în economia națională a neamului nostru și o bibliotecă pur religioasă-morală, care să plînteze miezul legii creștine în sufletele celor douăsprezece milioane de dezmoșteniți, punînd temelie veșnică clădirii traiului lor fericit!? Căci «alt tenei nimeni nu poate pune, afară de cel ce este pus, care este Isus Hristos» (I, Corinteni, 3, 11). Și pentru realizarea acestei supreme condiții de viață, sînt prea de ajuns umiliți.

C. MORARU.

DIN CENTRELE ROMÂNIEI.

Botușani. De cîteva zile orașul e lipsit de trăsuri de piață. Neadmițîndu-li-se cererea reducerii taxelor comunale pe motivul scumpetii nutrețului, birjarii s'au pus în grevă. Socotînd că cererea lor ar putea fi satisfăcută, cu condiția însă a strictei aplicări a regulamentului, pentru a se înlătura acea dezgustătoare privesiște a celor mai murdare vehicule și a unor schelete de cai puse în serviciul lăcomiei, am dori totuși să atragem cu această ocazie atenția asupra unei noi șarlatanii jidovești. Din marele număr de trăsuri de piață, nu sînt ale Romînilor decît vre-o zece-cinsprezece. Simbăta ca și în celelalte sărbători jidovești, birjarii evrei au mare bucluc. În piață trebuie să fie un anumit număr de trăsuri, și ei, neputînd să iasă singuri, sînt nevoiți să tocmească un birjar ocașional, așa-numit «de Simbăta», care însă nu aduce tocmai mare folos și de aceia unii birjari jidani preferă a plăti amendă decît a trimete trăsura în piață. La aceste prilejuri birjarii romîni fac, din cauza lipsei de trăsuri, afaceri mai bune. Acum, profitînd de Paștele lor, Jidanii hotărîsc greva, la care ademenesc și pe Romîni. Fiînd sărbători, Jidanii

nu ar fi ieșit pe piață, chiar nefiind grevă, iar cei zece cinsprezece Romini nu pot profita nimic și vor petrece Paștile fără niciun ban. De ce însă nu s'a făcut greva pe timpul Paștilor noastre? Românii ar fi avut cîțiva lei mai mult și ar fi petrecut și ei creștinește sărbătorile, lucru care însă nu li convenia Jidanilor, și de aceea au ticluit greva după socotelile lor. Lupta pentru strivirea elementului românesc se ascunde supt forma grevei, în timpul căreia birjarii jidani sînt ajutați de comunitate, pe cînd Românii nechibzuiți sînt amenințați să piara de foame. — P. I.

Birlad. În cele două ziare, «Birladul» și «Propaganda Conservatoare», se găsesc cele mai grosolane insulte și cele mai urite vorbe injositoare, scrise de unii profesori tineri, politicieni, ai Liceului, cari ar li de dorit ca, în loc să dea exemple așa de rele elevilor lor, să se gîndească mai bine la menirea lor, care este cu totul alta.

* Ne așteptam, cu ocazia sărbătorilor, să vedem festivaluri în scopuri filantropice spre ajutorarea celor inundați. C-î puțin doamnelor din inalta societate poate li va fi rămas timp disponibil, pe care să nu-l întrebuițeze în certuri politice.

* A apărut un ziar, «Tutova», al liberalilor: de altmintrelea fiecare partid își are organul său, prin care sa poată injura și terfi persoanele adversarilor.

* D. C. Nottara a dat piesa «Iloșii» și «Alimentul»; lume puțină. — S.

Calașat. În ziua de 30 Mart 1909, cetățenii orașului nostru au fost convocați la o consfatuire în salonul Mirica, de către d-nii Ștefan M. Predoiu și Gh. C. Catrina.

Un public numeros, în mare majoritate compus din sătenii în haine de sărbătoare, a asistat la această consfatuire, care a produs o foarte bună impresie.

Consfatuirea s'a deschis supt presidenția d-lui Petre Badea, care îndeamnă publicul asistent să dea mare atenție la cele ce se vor spune de către cei cari au plecat la învățătură, și cari vin spre a li arăta roadele culese de ei pe acest tărîm.

Dă apoi cuvîntul d-lui Gheorghe C. Catina, care, într'o cuvîntare călduroasă, făcînd o apropiere între independența țerii, al căreia întăi semnal a fost dat de pe dealul orașului nostru, și despre care martor veșnic pentru generațiile viitoare este monumentul unde s'a tras primul tun, îndeamnă pe cetățenii calafateni să aibă mindria ca tot de aici să se ajute fără zăbavă lupta pentru independența economică a țerii, în general, și a lor, în special.

Îi urmează la tribună d. Ștefan M. Predoiu, care rostește o cuvîntare plină de entusiasm. Începe prio a arăta că, fiind din mijlocul orașenilor, vine animat de cele mai frumoase sentimente și cu cuget curat.

În această ordine de idei arată că, patruzeci de ani de viață politică, ambele partide au abusat de voturile alegătorilor, și că a sosit timpul ca ei să se gîndească matur și chibzuit cul să dea încrederea de aici înainte.

Iea apoi cuvîntul d. Petre Oprescu, care li spune, deschis și pe față, că ceia ce noi li dăm și li putem da, este sufletul nostru, inima noastră și munca noastră, iar, în schimb, cerem de la ei același lucru.

Consfatuirea luînd sfîrșit la orele patru, după amiază întreg publicul, pe deplin

mulțămît de cele auzite, coboară în vale la grădina Debarcader, unde, împreună cu flăcăii și fetele, în sunetul muzicii au întins o horă mare și frumoasă, o adevărată horă românească, așa cum Românul știe s'o facă cînd pacea și veselia coboară pentru cîteva clipe în sufletul lui.

Craiova. Primăria e atît de săracă, încît a ajuns să primească împrumuturi de la particulari. D. Vorvoreanu i-a pus din milioanele sale la dispoziție suma de o sută de mii de lei.

* Certurile dintre junimiștii locali au adus dublarea gazetei lor, cu comunicate, și dintr'o parte și din altă, că fiecare grupare reprezintă adevăratul partid conservator. Junimiștii, cari au scos o a doua gazetă, se bucură fiecare de reputația că nici unul din ei nu e capabil să scrie un articol măcar, necum să conducă un ziar.

Ei se intitulează totuși «vechii luptători», și se iscălesc: G. Tirnoveanu, dr. I. Cernătescu și N. Coandă.

* De și Consiliul comunal n'a aprobat bugetul instituției «Madona-Dudu», mai ales că în el se prevede și clădirea unei catedrale pentru care va fi nevoie de un mare împrumut, totuși Ministeriul de Interne a trecut peste votul Consiliului comunal și l-a aprobat.

* Serviciul poștal, într'un oraș atît de întins, dacă nu și mare, îl fac, numai doisprezece factori. Unul din ei are de împărțit în vre-o optzeci de străzi.

* Cu un buget de 1.800.000 de lei, Primăria a cerut Epitropiei «Madona-Dudu» o încheiere, pe baza căreia să poată face un împrumut de douăzeci de mii de lei. Așa spune un ziar. Să-l credem?

* «Doljul» admite să se facă în Craiova orice, chiar un obelisc, numai să se facă ceva și orașul să fie mare și frumos.

N'ar fi mai bine decît catedrală în oraș, ca epitropia să îmbunătățească soarta celor ce muncesc moșiile instituției și-i măresc veniturile?

* După ce s'a cheltuit, zice-se, aproape șese milioane, ca să se aducă apă, lucrările nu se pot continua din lipsă de fonduri.

* Cheltuielile pe care le-a necesitat ținerea conferințelor, intitulate rău cursuri populare, nefiind nici cursuri nici populare, au fost făcute din suma de o mie de lei, pe care fostul prefect al represiunii, d. Mitescu, a oferit-o din veniturile județului, bani pe cari conferențiarul rău au făcut că i-au primit.

* Din pricina cheltuielilor exagerate făcute la Teatrul Național, se vorbește de un deficit de douăzeci și șapte de mii de lei. Președinte al teatrului e d. Virgil Broscărescu.

* «Doljul», într'un articol de reportaj, povestește cum doi copii din clasele primare, seara, după ce iese de la școală, vind ziare ca să aibă cu ce se hrăni ei și ai lor.

«După ce ni dă drumul de la școală», spunea unul din ei reporterului, «vin regulat și ieau ziare să vind. Ciștig cîțiva bani, și-i duc mamei acasă, ca să aibă mine să-mi dea mîncare.»

Nu se găsește vre-un om avut sau vre-o instituție care să smulgă din ghiarele miseriei pe cei doi mici școlari? — M.

I. DIN ȚARĂ.

Chestia țerănească.

Am întrebat pe un învățător din județul Olt, ce reviste vin pe la sate, și dacă «Neamul Românesc» se cetește. Mi-a răspuns: «nu se cetește fiindcă e suspect; se uită rău și te are în vedere. ba și te înseamnă dd. revisorii școlari, acum inspectorii și para-inspectorii».

Judece alții mentalitatea acestor domni revisorii. — A. I. D.

* D. Emil Juvără, proprietar în comuna Schineni, județul Tutova, a încredințat suma de 200 lei d-lui învățător D. Sirbu, rugindu-l să tocmească zece costume de haine pentru a le împărți cu ocazia sf. sărbătorii ale Paștelui.

Hainele s'au împărțit în cea d'întăiu zi de Paște, la cinci băieți și cinci fete, alegîndu-se cel mai sărac și silitorii copii. — I. ȚICĂU.

* În calea cortegiului funebru care ducea pe Doamna Elena, țeranii vasluieni îngenuchiau.

Înaintea trușiei oficiale nu îngenuche, înaintea bunătății îngerești, da.

* În comuna Sălcuța, județul Dimbovița, moșia a trecut pe seama Băncii, care și-a trimis aici un administrator. Acesta nu vrea să invoiască oameni până cînd nu se vor obliga să facă și pogoane de secere — cu plată însă — pe locurile luate. Aceștia nu pot să-și iea asemenea sarcină, de oare ce nu știu dacă vor putea s'o îndeplinească, stînd neînvoiți. Tot acest administrator nu vrea să dea iarba de pe locurile ce se vor ara în curînd, astfel că vitele țeranilor sînt amenințate a peri de foame. — D. A.

* Ni se scrie:

«Se zice că cei plecați din mijlocul sâtenilor, spre a ne cultiva la orașe, nu facem nimic pentru ei. Nu numai noi însă sîntem de vină, ci, cite odată, și o rea administrație.

O mină de tineri, cu dor de muncă pentru ridicarea fraților neluminați, întorși în satul de haștină, doriam să li vorbim ceva, care să-i înnalțe sufletește, să-i facă să uite, citeva momente, din durerile ce-i apasă prin lipsa multor lucruri.

A trebuit să dăm înapoi, căci dirigintele școlii n'a voit să ni dea o sală, de oare ce n'avea voie de la Revisorat, temtadu-secă «vom ataca pe cineva»! E de notat că de nenumărate ori s'a dat sala pentru distracția așa-zisei «aristocrației» a satului, însă, pentru bieții nenorociți, nimic!.

În așa fel s'a procedat într'unul din cele mai mari sate ale Romanișului. Mai zi: democrație! — G. R.

Evreii noștri.

În seara de 31 Mart, s'a petrecut în orașul Roman, mulțămită obrazniciei jidovești, un scandal care a umplut de dezgust pe toți acei cari au asistat. Un elev de liceu a fost tratat cu brutalitate și amenințat cu arestarea de către șeful de vardiști, pentru simplul fapt că a îndrăznit să puie, cu cuvîntul, la locul lui pe un Jidănaș numit Abramovici, fratele cunoscutului ne-

gustor-speculant din localitate Jacques (dijă ! N. R.) Abramovici, fiindcă se amestecase într'o discuție unde nimeni nu-l pollise, permițindu-și a spune că cutare bărbat politic e un «nebu», iar toți acei cari sint de părerea lui sint niște «dobitoci.»

Bine am ajuns ! Nicl nu mai avem dreptul de a vorbi, fiindcă puterea executivă este în dispoziția Jidănilor, «executindu»-ne imediat ce vom apăra pe cineva împotriva lor ! — V. S.

* La București mare războiū între al rabinului Beck și al rabinului Șor. Ba chiar și telegrame la Rege.

La Rege, dijă !

* Dr. Mișovici a ținut o conferință la Sinagoga cea Mare.

Ce nu poate suporta un doctor !

Partidele noastre.

Fostul ministru, care și-a mincat cinstea, ca și d. Vlădescu, d. Bădărău, — plingindu-se de cartelul conservatorilor cu Guvernul, cartel pe care și unii și alții îl tăgăduiesc —, ni vorbește de o revoluție de Palat, prin care «juni-miștii» ar fi voit să atace pe Rege, spre a se răzbuna contra Guvernului liberal care venise cu reformele agrare. — V. MIHĂILESCU.

Felurite.

Studentii din București au pus o cunună pe mormintul bunei Doamne Elena.

* Mitropolitul Pimen a slojit la parastasul, orînduit de I. P. S. S., pentru Doamna Elena.

* Mitropolitul Atanasie se întrece și cu I. P. S. S. Patriarhul său, d. Haret. A dat poruncă să se lucreze și de Sfinta Duminecă.

* Un ucenic al autorilor legii anti-sinodale scrie în foaia «Praștia» din Brăila aceste ciudățenii despre episcopul Nifon, ideile sale și rostul clerului «democratic» :

«P. S. S. nu face cas de innaltul grad ce-l ocupă în cler și societate. Cei cari au avut prilejul să se întrețină cu episcopul Nifon și l-au auzit schițînd programul său de activitate, ni spun că P. S. S. nu vine la noi cu pretenții mari. Eū, ar fi declarat P. S. S., n'o să mă deduc la exerciții de stil, scriînd scrisori pastorale, pe care preoții să le pună la dosar. În activitatea mea, mă voi slui de sfaturi și indemnuri, dînd, cel d'întăiū, pilda urmării datoriei, și spus P. S. S.

«Cîtă depărtare în concepția acestui innalt prelat de la mentalitatea seclară a clerului mai vechiū ! Clerul nu mai e o castă privilegiată. E o categorie de funcționari ai Statului, care are în grijă cele sufletești ale neamului. Nicl dorul de onoruri, nicl ambițiuni, nicl poftă de ciștig bănesc nu inspiră pe noul episcop.

«Iată de ce cosemăm cu plăcere aurora unor vremi mai bune în eparhia Dunării-de-Jos.»

II. DE LA ROMÎNII DE PESTE HOTARE.

Braşov. Aŭ mai ținut conferințe următorii: Profesorii T. L. Blaga, despre «Viața în univers», dr. Constantin Lacea, despre «Pesimismul lui Eminescu alături de pesimismul lui Lenau», dr. Ioan Bunca, despre «Renașterea în Italia», Alexandru Bogdan, despre «Drama lui Delavrancea: Apus de soare»; apoi d-na Maria Baiulescu, despre «Mama» și dr. Nicolae Vecerdea, dirigintele băncii «Albina», despre «Statutul organic», fapta cea mai mare a lui Șaguna, al cărui centenariu de la naștere se serbează în anul acesta. D. Vecerdea caracterizează «Statutul organic» ca introducerea democrației și a votului universal în viața publică a Romînilor ortodocși, dar recunoaște, acum după patruzeci de ani de cînd se aplica «Statutul», că influența sănătoasă a acestei minunate Constituții bisericești e paralizată cu desăvîrșire de cele două virtuți (!) cardinale: «simonie» și «demagogie», zicînd că una se poate învîta de la oricare față bisericească din Mitropolie și cealaltă se poate face supt scutul oricărui.

Aplausele publicului aŭ arătat că «inteligența» din Braşov știe să răsplătească cu cinste pe cel care nu se știe să spună adevărul, oricît de crud ar fi el.

* Doctorul Hozanu a testat 1.000 de coroane pentru masa elevilor de la școlile românești de aici.

Bucovina. Un scandal bisericesc-național la Cernăuți.

Răspunsurile în catedrală le dau, după o socoteală precisă—tocmai pe tocmai—, teologii romîni și ruteni. De Paști, cei din urmă aŭ crezut că întrece pușintel la socoteala Romînilor, și n'aŭ cîntat.

Atîta pagubă, ași zice.

Stați că nu e așa. Romîni! trebuiau să cînte tot ei și rusește. Și n'aŭ vrut baieții. Iar Mitropolitul li-a închis gura și a pus pe cantori să-l zică odată pe «Doamne miluiește», odată pe «Gospodi pomilui».

O, săracă, săracă țară!

* Trupa din Lemberg dă reprezentații rutene la Cernăuți.

O trupă jidovească, a lui Mochi Klein, a mintuit pe ale sale.

Se pare că reprezentații românești însă nu se pot la Cernăuți.

* O nouă foaie școlară a Rutenilor în Bucovina.

Am avut și noi acolo una, și aŭ ucis-o abonații, cu neplata.

III. ȚERI STRĂINE.

Bulgaria. Filantropica Bulgaria vrea să facă rinduială în Turcia.

Poate că n'ar fi rău dacă ar încerca.

Turcia. Trupele din Macedonia merg să ajute la Constantinopol pe Tinerii Turci.

Sultanul ar fi abdicat și l-ar fi înlocuit blîndul Reșid, fratele său.

Pentru Fondul Cuza-Vodă.

De la elevii Liceului «Principele Carol» din Tulcea:

Marin Postelnicu 1 leu, Gh. C. 50 bani, Stoian G. Ioan 50 bani, Constantin Ceicu 1 leu, Alexandru Dropol 50 bani, Virgiliu Cotoru 50 bani, Mihail

Vrinceanu 50 bani, Alexandru Șeibulescu 50 bani, Alexandru Nițescu 1 leu, Alexandru P. Arbore 1 leu, Ștefan Crăciunescu 50 bani, Iosif Râșcanu 50 bani, Remus Popescu 50 bani, Ali Murtaza 50 bani, Cesar V. Popovici 50 bani, Constantin Demetriade 50 bani, Mihail Pandrea 1 leu 50 bani, Filip Grecu 2 lei, Teodor M. Popovici 50 bani, Dumitru Mileț 50 bani, L. I. 1 leu, Octavian Livovșci 50 bani, Vasile Bigu 50 bani, Nicolae Albuțescu 1 leu 50 bani, Anastasescu 50 bani, C. I. Ulic 50 bani, Atanase Chirof 50 bani, Ioan Țancof 50 bani, Alexandru Mateescu 50 bani, A. L. 50 bani, Gh. I. Tomescu 50 bani, Iacob Bălan 50 bani, Nicolae Nicolaiți 50 bani, Apostol Dendrinu 50 bani, Elefterie Dimitriu 50 bani, Constantin Perușcu 50 bani, Nicolae Mateef 50 bani, Bucur 20 bani, Ioan Mateescu 20 bani, Constantin Nicolau 50 bani, Petre Borș 50 bani, Adrian Avramide 1 leu. Din Săcuiă, județul Dolj:

Preotul Vergiliu Popescu 3 lei, Ion C. Ionescu 1 leu, Andrei Marinescu 1 leu, Marin Marinescu 1 leu, Marin Matei 20 bani, Ioniță Popa 50 bani, Pătru Gheorghe 50 bani, Ion Pătru Gheorghe 50 bani, Ion Anghel Fira 50 bani, Dumitru G. Ciobanu 20 bani, Ioniță D. Dascălu 50 bani, Anghel Matei 10 bani, Dumitru G. Mondea 30 bani, Smărăndache Dumitru 20 bani, Stan St. Diru 20 bani, Marin Gh. Tița 25 bani, Ion Nicola 10 bani, Radu D. Militaru 30 bani, Mitrică M. Popa 30 bani, Dincă Ion Radu 20 bani, Ioana Tr. Andrei 20 bani, Trăila Ciopanea * 50 bani, Nică Stan Ciucu 20 bani, Tilă Ion Mondea 30 bani, Anghel Fira 20 bani, Ghiță T. Păun 20 bani, Firu D. Doană 20 bani, Ștefan Păun 20 bani, Tilă Mitriță Radu 15 bani, Nicolae Mitru 20 bani, Floarea M. St. Dincă 20 bani, Ghiță Stancu Nicolae 20 bani, Maria Nic. Ion Pătru 20 bani, Floarea Bănică Mihai 20 bani, Mitrică Chitu 30 bani, Marin Smărăndache 50 bani, Ghiță Radu Dascălu 50 bani, Nicolae Radu Dascălu 20 bani, Tudora Crăciun Mitroi 20 bani, Dincă Ghiță Popa 10 bani, Stan Mitroi 20 bani, Marin Ilie Ciobanu 20 bani, Petrache D. Dascălu 20 bani, Floarea Ghiță Popa 50 bani, Ion Stancu Andrei 20 bani, Gavrilă Toporan 20 bani, Marin Șegărceanu 20 bani, Nicolae Stancu Nicolae 20 bani, Ion P. Ungureanu 20 bani, Dumitru Fl. Safta 20 bani, Dincă Tilă 20 bani, Ion C. Șerban 50 bani, Marin Ilie Ciobanu 20 bani, Marin I. M. Niță 20 bani, Marin Marin Matei 20 bani, Mimi Gh. Tița 20 bani, Gheorghe Avram 20 bani, Rada Marin Godeanu 20 bani, Antonie Dumitru Amza 10 bani, Marin Ion Nicola 10 bani, Nasta P. Stănică 20 bani, Ion Preda D. Amza 10 bani, Stana Niț Pătru 20 bani, Ancuța M. Amza 10 bani, Ghiță Trancă Popa 20 bani, Ghiță Trancă Păun 20 bani, Gheorghita Ion R. Tudor 20 bani, Ion Smărăndache 20 bani, Dinu Ion Nicola 10 bani, Pătru Nicolae Mitru 20 bani, Dincă M. Roșica 20 bani, Ioana M. Coșoveanu 15 bani, Ilieca M. Radu 20 bani, Nicolae M. Amza 50 bani, Dina Gh. Băluță Popa 20 bani, Dinu M. Amza 20 bani, Ion Nică Mitru 30 bani, Marin O. Popescu 50 bani, Joița Stan Radu 15 bani, Ghervasie Popescu 50 bani, Stan T. Cincu 50 bani.

Total lei 6.436,85.

Sumariul «Neamului Românesc Literar», No. 4, din 1-10 April 1909:

Cărți nouă, A. Vlahuță, Delavrancea și Constanța Ildoș de N. Iorga. A fost cindva (poesie) de G. Hotică. Sonet (poesie) de A. A. Naum. Drumuri nouă după lucruri vechi de N. Iorga. Datorie (poesie) de I. Pajură. Situația școlilor românești din Ardeal și Țara-Ungurească (urmăre) de I. L. Parăsit (poesie) de Oreste. Liga națională a cumpărătorilor de I. Rănuță. Îndurare (poesie) de Const. Manolache. Din scrisorile lui A. S. Pușchin, traducere din rusește de Luca L. Brândză. Speranță (poesie) de I. Pajură. Singurătate (poesie) după Paul Verlaine de Mihail Iorgulescu. Cugetări de N. Iorga. Românismul în Bucovina (urmăre) de C. Iordăchescu. Cântecul Virtelușei (poesie) după Leconte de Lisle de T. G. Stoicescu. Cea dintâi idee a Academiei Române de N. Iorga. Părăsit (poesie) de T. Mărășanu. Vilva Băilor de I. Agirbiceanu. Fetile lui conu Arghire (urmăre) de Irina G. Lecca. Cântec de pierdere de Mihnea Olmăz. Nedreptatea și dreptatea (poveste) de N. Mateescu. Hermann și Dorotea (traducere) de Oreste. Amintiri din Ardeal de T. O. Jumulăte de om (poveste) de C. Rădulescu-Codin. Teoriile literare ale unui nou profesor de Universitate (d. G. Ibrăileanu) de N. Iorga.

Prețul 50 de bani.